

Mi fáj: talán csak a magány?

Lakitelek nem jó telek
Ráfagnak a jeges telek
Éznek is a jó emberek
Ezt didérgi árok, berek

Idézetek következnek egy levélből, amelyet szeptember 10-én adott fel szerkesztőségünk címére Varga Béla m. előadó, Lakitelek, Tánácsos u. 172. sz. alatti lakos és Tóth G. riportersk. „Idős térszolgálatos szülők gyerekei minden évben, nyár derekán (tehát még időjával) a téli tűzjelzőket igyekeznek megszerezni, hogy biztonságban tudhassák az „Öregeket”, mire eljön a deres, csatakos, zimankós tél... Ez még soha nem ment simán... Tavaly pl. hónapokig nem jött meg a várva várt szentes vagon. Azaz közfogyasztás céljára nem, hanem, maszek úton, 50–60 mázsájával, alig néhány család kapott. És: hogyan árusították ki az elsőosztályú akácshulladékot? Egy egész vagonnal! Nem tréfa, egy egész vagonnal lestopolt egy dúsgazdagságról kőszimert család, akiknek három házuk van, s átálltak fatüzeléses kandelabróra...”

„S mi van azzal a nagymennyiségű, meg nem vásárolható hulladékkal? Ezt a jelentős mennyiségű fahulladékot még hónapokkal ezelőtt ömlesztették oda a tűzép telep sarkába, a szabad ég alá! Számtalan vásárlót azzal utasítottak el, hogy nem adhatnak belőle, mert nincs ára! Csak akkor adhatják el, ha megérkezik az ára, azaz, ha már az ázi heves esők eláztatták, s így legfőbb alkalmassági értékét, a szárazságot elvesztette...”

„Hol a határ? Hol lehetők fel az árkalkulátorok?”

„Szeretnénk már végre megérni! hogy ilyen esetekben! elővezetés terhe mellett közmegegyezéses kerükhessen Tóthonyi Kartárs és Együttese.”

Lakitelek csodátelek
El is kerültek a telek
Nem fájnak a jó emberek
Csupa tavasz árok, berek

M. előadóról feltételezhető volt, hogy művelődési előadó, Tóth G. riportersk-t pedig a művelődési ház riportersk-körének legtehetségesebb tagjaként képzelhetjük el az ember.

Kiderült: a művelődési házban nincs riportersk, pláne nincs Tóth G. riportersk. És természetesen Varga Béla m. előadó sincs. Sőt: A községben sem élnek ilyen nevű emberek. Sőt: a Tánácsos utca olyan rövid, hogy a házak száma még az ötvenet sem éri el.

Ami a levél tartalmát illeti: Tóth Sándor (nem G.), a művelődési ház munkatársa: A kazánszén megvásárlása tavaly valóban problémás volt. Az idén viszont van. A tüzfűfa beszerzése most is gondot jelent. De hát hol, vagy mikor nem? Kirívó korrupcióról

nem tudók. A nehézségek ellenére nem fájnak az emberek.

Turai Sándor, munkatárs: A mamám térszolgálatos. Mindig megkapja a tűzjelzőt. A törmelékfát is.

Gyöngyösi György, a művelődési ház igazgatója: A szokásos problémák sajnos nálunk is megtalálhatóak, különösen a jó minőségű import brikettekkel kapcsolatban... De arról nem tudok, hogy valaki téli tűzjelző nélkül maradt volna. Fő is hívom a Tűzép telepet... Halló? Megmondaná: Van szénük?... Van. Berentei dió, korlátlan mennyiségben.

Mindhárman, együtt: a levélben szereplő családot ismerjük. Valóban van két házuk, és Kecskeméten — a leányuk nevén — egy kétszoba összkomfortos lakásuk. Nem tartjuk őket dúsgazdagoknak. Az ingatlanok jólag is rendezettek. A községben ez feszültséget nem okoz.

Hideg? Itt senki nem fázik. Az embereknek melegük van.

Tánácsos. Tágas iroda.

A titkárnő:

— Panaszos levél? Nyilván az a fuvaros írhatta, aki tegnap nálunk is volt, s mondta, hogy csupa rossz szemetet adnak... Nem? Akkor talán az az öreg néni lesz, aki nem akar otthon lakni egy kis lyukban... De mi mindent megtehetünk, mondjuk, hogy elhelyezzük szociális otthonban. Nem, akkor inkább ő meghal. Hogy nincs tüzelő? Van. De majd jön Simó elvtárs, ő a pénzügyi csoportvezető...

Simó György:

— A múlt héten tanácsülés tárgyalt a község egész kereskedelmi tevékenységét, ezen belül a Tűzép telep munkáját is. Kirívó dolgok nem kerültek felszínre. Egy problémás ügy volt. Mégpedig az, hogy az eladott árukra kirakják az „Eladva” feliratú táblát, és ez hosszú időn keresztül ott van. Na most, ha valaki, aki későn érkezett, és állandóan ugyanazt az árut lesi, természetesen gyanakszik. Javaslataink az volt, hogy a megvásárolt árut három napon belül szállítsák el... De hát menjünk át az Áfész ügyvezetőjéhez. Ő nyilván többet tud erről a hulladékfáról, vagy erről az egy vagonnyi akácáról... Sejtlemem sincs, ki írhatta ezt a levelet.

Magyar Sándor ügyvezető:

— Menjünk el a telepre. Nézzük meg ott a dolgot, hiszen innen az irodából nem lehet eldönteni, hogy mi igaz, mi nem ebből a levélből.

Szárdi József telepvezető:

— Mi senkivel nem kivételünk. Érkezési sorrendben adunk azokból a cikkek közül, amik átmenetileg hiányoznak. Szerintem téli senki nem marad tüzelő nélkül. A levélben szereplő dúsgazdagnak nevezett család csak 34 mázsát vásárolt. Messze nem egy egész vagonnal. Ah!... A hulladékfával a következő a helyzet: VII. hó 25-én érkezett Keszthelyről. De (és ez sajnos nagyon gyakran megtörténik) az árát csak

tegnap tudtuk meg, azt is sokszori próbálkozás után, telefonon. Ez tényleg így van. Nem tudom ki ezért a felelős. A fa egyébként 41,90-ba került, már vihetik is, már jöhetnek is érte... Bár csak hordanák el mind. Elég grönge minőség. En három szállítmánnyal rendeltem, mert tavaly nagyon jó minőségű hulladékok kaptunk. De ez? Nézzék meg: forgács. Ugyhogy a további két szállítmányt vissza is mondtam. És mindössze csak ketten érdeklődtek utána.

Kérdés:

— Kik?

Válasz:

— Megmondom.

Lakitelek, Lakitelek
Bepanaszolni mertelek
Bepanaszolni mertelek
De kár, hogy megismertelek

A levelet egyikük írta. Nem volt nehez megtalálni. De személye maradjon tiok, még akkor is, ha valaki ráismerne. Idős asszony. Tankönyv Főiskolát végzett 1933-ban. Evtizedesen át oktatót matematikát, történelmet, éneket, testnevelést... 1954 őszén még tanácsgárda is megválasztották. Mondta, hogy erről megvan az oklevél, rajta a nagy pecsét, s a buzakalász.

Összefoglaló:

— Jaj, ha itt kitennének egy panaszládát, akkor az nagyon hamar megtelne panasszal, mert a hangulat nagyon elkeseredett... Várjunk, bejött valahogy egy nagy dongólegy, azt elbojtot a fűgöngyöl.

— Itt van az én esetem. Kérem, szívesen írja le, mert ez nagyon fáj, mert ez szégyenteljes, alávaló módon lejárattja a közhívatalt... Amikor bementem a tanácsházára és kértem azt az okiratot, amely az anyai hagyaték kiállítását tartalmazza, akkor, kérem, nem adták oda. Azt mondták, hogy az ügyvédem jelenlétében, (mert az ügyvédem is ott volt) nem adhatják ki. „Ügyvéd úr, menjen el innen” — mondtam. Akkor meg a kulcsot nem találtam meg. Micsoda állampolgári jogosultság! Mondom, hogy panaszt fogok tenni. Tudja mit választottak? Azt, hogy maga ahhoz nagyon kis pont, egy senki, egy senki... Egyébként a hagyatékkiadási valami sűrűs van. Okirathamisítás. Az ügy. a Legfőbb Ügyészség előtt van... Várjunk, megint itt egy dongólegy. Elbojtom.

— A járási hivatal elnöke nálam tettem panaszt. Ő utasítást adott, hogy igenis adják ki az iratot. És mi? Kérem, ezt feltétlenül írja meg. Ez nagyon fontos: a várakozás. Legközelebb, amikor mentem, leültettek, hogy várjak, amíg őt bent, az irodában végezték. És én ott kint vártam, egy órát. És pedig ott bent rohogtak rajtam. Nagyon kérem, hogy ezt írja meg, mert ez a legbárgasztóbb büntetés, azért, mert szólni

merem az állampolgári jogaim védelmében... Jaj, ne haragudjon, nem tudom, honnan jönnek ezek a legyek.

— És a nagy fiammal is mi történt?!

Tudja, a nagyfiam (itt a fényképe) most végzett a műszaki egyetemen. Most Pesten dolgozik. Itt vannak ezek a fűzetek, tessék. A Tűzvédelmi útmutató és a Munkavédelmi Útmutató... Ezt kell neki megtanulnia. A múlt szombaton hozta haza. Minden második szombaton jön haza a nagyfiam. Azt mondta, hogy ez neki semmi, ezt ő egy olvasásra megtanulja. (Nehez vizsgákat tett le, a diplomamunkáját ötösrre írta meg...)

Most szombaton megint jön... Szóval, tavaly amikor az ösztöndíjkerelméhez kellett a tanács igazolása ismét bementem. Megvárakoztattak. Egy órát vártam, s aztán azt mondták, hogy ezen a papíron nincs is olyan rovat, amibe a tanács igazolása kell. Hazajöttem. És mondtam: „Fiam, nézd, mit csináltak velem!” Ő meg azt mondta: Majd én megemlek oda, annyám, de nem felelek magamért. „Maradj, fiam, csak ne haborigd fel magad, majd elcsúszom újra.” Nyugtattam... Várjunk csak, ezt elbojtom.

— És ez pedig a nagyfiamom. Óvodában dolgozik, Pest mellett. Milyen szép. Aranyoskőke haja van, kék szemű és nagyon okos. Itt vannak az oklevelei, persze ez csak egy töredéke annak, amit ő tanulmányi versenyeken nyert, és itt van az igazolványa is, tessék. Nézzék meg, ilyen nagyszerű ember ő. És tudja, az nem kis dolog, hogy vidéki gyerekek ilyen jól megállják a helyüket az életben. A nagyfiamom is szombaton jön majd haza. Kéthetenként jönnek.

— És ezért fáj annyira, hogy így bánjak velem. Ezért fáj, ilyen nagyszerű gyerekeim vannak, és akkor várakoztatnak, és be akarnak csapni, és alávaló módon lejárattva minden tekintélyt... Tudja, én hat évvel ezelőtt költöztem ide, a szüleim házába. Többen voltak örökösök. Velük is állandó a küzdelem.

— En innen el akarok menni. Házat akarok venni, Pest környékén. Közélebb akarok menni a gyerekeimhez...

— Ott laknának a gyerekei önnel?

— Arról... nincs szó.

— Mióta nem élnek önnel a gyerekei?

— Amióta középiskolába mentek. Kolégiumban laktak Pesten és Szolnokon.

— Tudja már, hogy meg lehet venni a fát?

— Tényleg... a fa! Nagyon köszönöm. Holnap megyek és megveszem.

Kiderült, hogy a férje nem él. Minden, ami körülötte történik, sértésként éreztetik meg hozzá. Hiszen... egyedül van. Talán, ha kicsit többen, kicsit jobban szeretnék...

(Varga Béla m. előadó és Tóth G. riportersk, tulajdonképpen nem is a közállapotok, hanem emiatt emelték szót.)

Ránki Péter